

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. — Pentru America 4 Dolari. — Ziarul apare Martia și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir peți 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Nr. 34 M. 1925.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Preasfințiților frați Episcopi, Venerabilelor Consistoare eparhiale, onorabililor deputați congresuali, iubitelui cler și popor din mitropolia Noastră, dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și binecuvântarea Noastră arhierescă.

Cu provocare la concluzul congresual din 18 Octomvrie 1924, Nr. 110, prin care Congresul național-bisericesc s'a ajurnat, și în vederea că proiectul de lege pentru unificarea organizațiunii bisericesti a fost depus în Corpurile legiuitoare, ne vedem îndemnați a convoca și prin aceasta declarăm convocat **Congresul național-bisericesc** pentru continuarea ședințelor sale pe **Luni, în 2 Martie 1925, la ora 9 a.m.** la reședința noastră arhiepiscopescă din Sibiu. În considerarea importanței obiectelor dela ordinea zilei, unificarea organizațiunii bisericesti și reconstituirea Consistorului mitropolitan, domnii deputați congresuali sunt rugați a se prezenta în număr complet.

Sibiu, în 20 Februarie 1925.

(ss) **Dr. Nicolae Bălan,**
arhiepiscop și mitropolit.

Congresul ortodox-politic al Ardealului

Propunerea cu titlul acesta din Nr. 7 al Telegrafului Român, publicată de dl Bogdan-Duică, cum altfel e și firesc, a produs mari valuri în opinia publică de dincoace de Munți.

Îi consacră și eu câteva șire.

Fuind foarte pronunțat dorul de a ieși din halul, în care ne-a aruncat politicianismul, o sumă de idei s'au pus în curs, care de care mai ademenitoare și având pretenția a fi salvatoare. Unii abat mereu mersul apei politice spre **democrație**. Să devenim cu toții democrați! zic. Democrația va dărâma stăvilele ce ne despart, ne va apropia sufletește, și deci prin

ea se va realiza armonia între partidele politice, postulat atât de necesar la fundamentearea noului stat român.

Alții, **naționalismul** — potențat până la paroxism — îl țin de salvatorul nostru. Aceștia zic: Ca națiune ne-am afirmat pe timpul opresiunilor, și ca națiune am întemeiat și statul național românesc. Să rămânem tot naționaliști și să ne grupăm în jurul steagului național, care ne va conduce la izbândă. Nu au încetat a păși pe față cu lozincile lor și ceice strigă: **libertate, egalitate, frățietate!**

Cum vedem, doftori se ivesc; și fiecare susține, că el cunoaște mai bine boala, și el e chemat a aduce sanare.

Dintre oamenii politici nime nu a avut până acum curajul a scoate încă o idee politică la iveală, care poate ar avea darul de a salva situațiunea în care ne aflăm: — **ideea religioasă**. Meritul de a pune în cumpană — în plina învălmășală în care ne sbatem — ideea religioasă, revine dlui profesor Gh. Bogdan-Duică, care deși propunerea o semnează ca «deputat sinodal», totuși nu e preot și nici nu are plăcerea de a se atașa vre-unui partid cu tendințe confesionale. Nu poate veni deci în prepus că ar servi clericalismul. Poate că mai mult temeii au la vorbă ceice susțin, că poartă reconcilierea clericalismului, decât că ar fi clerical.

Faptul acesta — abstrăgând dela protestul ce însuși îl face, că nu urmărește nici un scop de prozelitism — pentru mine e dovadă că propunerea este imparțială și obiectivă. Dl Duică chemându-ne la congresul **ortodox**, își dă seama de psihologia poporului român, care — cu tot modernismul, în care vreau să-l țărască unii — și azi înfăpînă pe conducătorii săi cu salutul biblic: «Binecuvântat cel ce vine în numele Domnului!» și nici decum nu se lasă sedus de frazele cu tendința de a-i împrumuta fundamentare sufletească opusă celei ce o are, măcar de ar fi frazele cât de sunătoare.

Poporul român e popor religios. Aceasta e realitatea! Și numai de argumentele, admise și de religie, se lasă a fi influențat.

S'ar fi alcătuit programul național la 1848, așa cum s'a alcătuit, dacă nu se ținea adunarea națională sub egida bisericească? S'ar fi făcut unirea cea mare națională dela 1918 în Alba Iulia, dacă nu era prezidată și de clerul român de toate categoriile? Du-te, tu conducătorule! și azi într'un sat român și cercă a determina sătenii în direcția ce o voești. Țăranul, în felul său de a judeca, îndată te primește cu vorba: Să auzim întâi ce va zice părintele nostru, apoi ne vom socoti!

Și aceasta așa a fost de când românul e român și creștin. Nime nu a putut îndrumă țăranul în direcția ce nu e identică cu direcția ce i-o preconizează și autoritatea spirituală. Prezentul ne dă dovadă, că tactica urmată a fost bună. Am fi adunați noi toți românii într'un mănunchi național, dacă ființa noastră nu ar fi fost concrescută cu Evanghelia și dacă nu am fi ținut la învățăturile bisericii? Am fi putut trăi ca români în sinul statelor ce dintr'o resufătură ne-ar fi înghițit, să ne fi putut?

Și dacă faptele acestea sânt realități, cum în adevăr sânt, apoi cine poate fi contrar ideii ce o preconizează dl Duică? Și cine nu află de salutară trebuința de a reveni la tradiția străbună?

Ideea creștină să fie idee dominantă! În ideea creștină aflăm **democrație, aflăm naționalism**; putem urmări **libertatea, frățietatea** și tot ce corespunde **principiilor mari umanitare**. Propunerea devenind realitate — și sper, că așa va fi — e deplin potrivită a produce însuflețire în toate păturile societății noastre, spre a le trezi la conștiință și a scoate societatea românească din caosul, în care oarbea de prezent. Primește, deci, ideea congresului proiectat, pentru că vreau să ieșim din amorteala, care o aduc certe înțepi și țepuri și vreau să ne îndrumăm cu toții pe cărările ce ni le indică biserica, care predică **«pacea și bunăînvoirea între oameni»**.

Pun unii, mai ales frații greco-catolici, întrebări: de ce să fie congresul ortodox? de ce să se excludă cetățenii de altă confesie dela participarea la congresul politic, convocat în înțelegere cu reprezentanții bisericești?

Mentalitatea aceasta o pot avea numai cei obișnuți a vorbi pururea dela înălțime — dictatorii, cum le-am zice cu numirea adevărată, — a căror ideal e vanitatea care-i împinge înainte, fără a-și da seama de li se cuvine ori nu rolul la care aspiră. Moștești, mai bine zis persoanele de valoare reală, nu află nimic ce contrariet în propunerea, ca acest congres să fie ortodox. Din contră: Vrednic de contrariat ar fi congresul, lipsindu-l de calificativul de ortodox.

De ce să fie congresul ortodox? — O pretinde prestigiul ortodoxismului și numărul mare al populației ortodoxe. Abstrăgând dela țara-mamă, care întregă este ortodoxă, noi ortodocșii de dincoace de munți formăm $\frac{1}{4}$ a populației române ardelenice... Destul am trăit în rolul de cenușoacă.

Au motiv a se supăra frații greco-catolici? Câtă vreme, de jumătate, dacă nu

mai bine, și dânsii sânt ortodocși, nu au nici un drept. Cultul lor e cel ortodox, Pravila cea ortodoxă, datinele ortodoxe. Cu ce se pot numi catolici ai apusului? Singur *papa* îi deosebește de noi. Merită vorbă, numai pentru atâta deosebire? De sigur nu! Și cel ce o face dă, parcă dovadă, că în afară de centrul românesc are și alt centru: în afară de sforile ce-l țin legat de patria-mamă România, are și alte sfori, care îl trag în *alte* direcțiuni. Sforile *acestea* vrea să le facă inofensive congresul ortodox. De aceea, îl acceptez și eu ca să fie ortodox, pentru că nici eu și nici ceilalți români de o credință cu mine nu vreau a servi interese străine de stat, decât interesele statului român, ale iubitei României, pentru care noi ortodocșii trăim și murim.

Prof. Vasile Gan.

Știre personală. Astăzi putem să vestim cu cea mai vie bucurie, că în urma deosebit de bune îngrijiri, de care I. P. S. Sa Mitropolitul nostru **Nicolae**, s'a împărlășit în decursul convalescenței Sale în Viena, bunul nostru Arhiereu, cu sănătatea deplin restabilită, se va înapoia la reședința Sa.

I. P. S. Sa sosește la Sibiu Miercuri, în 25 Februar a. c., la ora 10^{1/2}, înainte de amiază. Fie binevenit!

Și **Cehoslovacia** va desființa legațiunea de pe lângă Vatican. Ziarul «Českí Slovo» ce apare la Praga, susține că Cehoslovacia, urmând exemplul Franței, va desființa legațiunea de pe lângă Vatican.

Aceasta din considerațiuni de ordin politic superior.

„O chestiune de interpretare a §-ului 118, alineat 2 al Statutului organic“

În Nr. 2 al «Revistei Teologice» a. c. sub titlul «*Intăietatea între clerici de rang egal*» între altele am scris și despre această chestiune următoarele:

«În sfârșit acum încă o chestiune de lămurit. În §-ul 118 din Statutul Organic se prevede, că în cazul de vacanță a unui scaun episcopesc, fără să fi fost numit vicar din partea episcopului, conducerea o are Consistorul, în frunte cu *cel mai bătrân asesor ordinar din partea preoțească*. Acesta poate fi din oricare senat și nici decum nu se poate restrânge numai la senatul bisericesc. Altfel se cere ca asesorul mai bătrân să fie preot. În cele administrate pe preotul-asesor ordinar mai vechiu are întâietate față de protopopul, asesor mai tânăr.

Cu atât mai puțin se poate interpreta bătrânețea după vârsta anilor vieții, în loc de bătrânețea în slujbă. În privința aceasta episcopul Mihaș spune: «Ca să se prevină certurile care s'ar putea ivi în chestiunea cine trebuie privit ca mai bătrân sau mai tânăr, canoanele hotărăsc că trebuie să ne conformăm decretelor de numire care indică data respectivă. Hotărârea aceasta se referă și la episcopii».

Comentariul scris la Statutul organic de dl. avocat al jurișconsult bisericesc Dr. Ioan Preda nu ne dă lămuriri cu privire la înțelesul cuvântului «bătrân». Voind totuși să am părerea, mi-a răspuns: «Nam dat lămurire fiindcă am socotit de sine înțeles «cel mai bătrân asesor» după data slujbei, nu după anii vieții».

Mențin în întregime aceste concluzii și după declarația bătrânului jurișconsult al arhidiecezei, dl. Ioan Preda care, în numărul trecut al «Telegrafului Român», spune: «...după moartea episcopului conducerea eparhiei trece în sfera de activitate a Senatului bisericesc — ceace e și de tot natural. (!) — Prin urmare locțiitorul episcopului în acest caz este cel mai bătrân asesor ordinar din acest senat».

De acord cu afirmația că «după moartea episcopului senatul bisericesc ocupă conducerea

eparhiei». Și aceasta nu «e de tot natural», ci e spus în lege (§. 121. p. 11). Și nu e tocmai «natural», pentru că în altă parte (§ 118), se spune «în caz de moarte a episcopului, vicarul are să conducă împreună cu consistorul afacerile bisericești în eparhie peste tot, până la alegerea episcopului». Acest consistor, cu care se conduce eparhia, nu constă numai din senatul bisericesc, ci din 3 senate. Toate aceste 3 senate țin ședințe ale senatelor și în vreme de vacanță, și se întrunesc și în consistor plenar. Ca se dă în grija specială a senatului bisericesc conducerea eparhiei, în vreme de vacanță, este firesc, având acest senat în primul rând răspunderea înaintea lui Dumnezeu, ca și înaintea oamenilor pentru stăruie din biserică și mersul afacerilor bisericești. Răspunderea pe care o avea episcopul o îmbracă senatul bisericesc. Dar nu știm să și fi asumat vreodată singur acest senat conducerea vreunei eparhii, nici sub prezidiul episcopului nici în absența lui, și ar fi aceasta împotriva concepției fundamentale a legiilor noastre constituționale.

Chestiunea pusă în legătură cu cazul dela Arad nici nu este aceasta, ci: cine conduce în calitate de președinte al consistorului, când episcopul n'a lăsat vicar, ca locțiitor? La aceasta răspunde clar al. 2. al §-ului 118: «*cel mai bătrân asesor ordinar consistorial din partea preoțească*».

În privința cuvântului «bătrân» și dl. Preda spune din nou: «se înțelege după funcție și nu după etate». Aceasta nu era lămurit în textul legii. Încolo legea spune clar și atât: asesor ordinar și din partea preoțească. Ordinar și preot poate fi un asesor și în senatul școlar și în cel episcopesc. Dacă era ca locțiitorul, în lipsa vicarului, să poată fi numai din senatul bisericesc, atunci legiuitorul spunea simplu: *cel mai bătrân asesor ordinar din senatul bisericesc*, cum poate ar fi firesc și cum se va fi practicat vreodată. Dar legea spune: *din partea preoțească*. Expresiunea nu poate avea alt rost decât în raport cu mireni, ca să nu poată ajunge la prezidiu cel mai bătrân asesor ordinar din partea mirenească, deoarece asesorii consistoriali ordinari pot fi și mireni în senatul școlar și episcopesc.

Și socotesc expresiunea «din partea preoțească» numai în antiteză cu partea mirenească, care și ea poate să ajungă la prezidiu în senatul școlar și episcopesc cum se prevede în alineatul imediat următor. Deși acest prezidiu mirenesc nu poate funcționa decât exclusiv din încredințare specială a episcopului.

Apoi, dreptul episcopului nu e limitat, prin nici un cuvânt în lege că și-ar putea numi vicar numai dintre asesorii senatului bisericesc și nici măcar dintre asesorii ordinari ai consistorului, căci textul legii atâta spune: «poate denumi dintre asesorii de tagmă preoțească un locțiitor (vicar) al său». Deci și dintre asesorii onorari, preoți, poate fi numit vicarul episcopului.

Și fiindcă, în lipsa vicarului, «cel mai bătrân asesor ordinar din partea preoțească» ține locul lui, urmează cu consecvență logică, că acela poate fi asesor în oricare senat, numai preot să fie, ordinar să fie și mai vechiu în funcție.

În privința vechimei în funcție ar putea încăpea însă și o altă interpretare, referitoare la asesorii salariați al senatului școlar și episcopesc. La «bătrânețea după funcție» e normativă data înțelegerii, când ei au rămas în continuitatea neîntreruptă a serviciului, ori — fiindcă se aleg din 3 în 3 ani, — *data decretului de numire* se socotește dela cea din urmă alegere?

Dar o astfel de interpretare ar fi prea din cale afară de arbitrară. Nu voi putea socoti un mai mare merit al cuiva, că într-un anumit moment a fost în grația sinodului eparhial și a fost ales asesor pe viață, față de meritul celui, care într-un lung sir de ani a fost găsit vrednic să stea la cârma bisericii, reales fiind din 3 în 3 ani.

Pentru mine, ceea ce stă scris în lege nu e ceva ce «de sine se înțelege», ci este ceva *legal*; iară textul legii nu îndreptățește a reduce pe locțiitorul vicarului, exclusiv la asesorul ordinar din senatul bisericesc. Cu atât mai mult că, în afară de consistorul dela Sibiu, la toate celelalte eparhii e numai câte un asesor ordinar, salariat în senatul bisericesc, a cărui alegere poate fi uneori de dată foarte recentă. Ear conducere nu poate fi încredințată decât *celui mai cu experiență* în administrația bisericească.

Aceasta e noima asesorului mai bătrân, ordinar: priceperea în a conduce eparhia, în vreme de vacanță. Preotul P. Morușca.

Spre Răsărit!

Răsfoind în timpul din urmă publicațiile din capitala Ungariei, ziarul politic național, Tribuna Nouă din Arad, alia semnele unei revizuirii în mentalitatea presumptivă maghiară.

Cugetătorii unguri mărturisesc acum că neamul lor, în fondul etnic, este plin de — orientalism, și răsăritul începe a lua în fantazia lor un aspect tot mai bogat în lumină și poezie... «Crestinismul a venit tot din Orient să înobileze cultura Apusului. În milenii anterioare din Orient s'au strecurat fluviile atâtor religii producătoare de varii civilizații, iar prin Hristos — Orientul rămâne până'n zilele noastre lumina stăpânitoare a concepțiilor morale omenești».

«Se naște, pentru cugetătorii maghiari, problema, dacă n'ar fi făcut oare mai bine primul rege maghiar, sfânt Ștefan, *alăturându-se bisericilor orientale*? Biserica Romei s'a impus atât de greu în Ungaria cea veche. Timp de câteva secole catolicismul a înfruntat răscoale, cum a fost aceea a lui Koppány. Regii arpadieni Bela I și Andrei I n'au putut să se încoroneze normal din pricina acestor răscoale. Iar mai târziu sciziunile pormite de Luther, Calvin au găsit un pământ cald în Ungaria, pentru că erau mai îndrăgite cu spiritul de independență al rasei maghiare. Ce ar fi pătit ungurii în vremea crucadelor, dacă sfântul Ștefan primea botezul dela principele român al Ardealului, alipindu-se Byzantului? Oare soarta lui Attila și a regilor arpadieni până la Taksony, nu i învață că tensiunea fundamentală a rasei este îndreptată împotriva Apusului? Așa, *atacați la Roma*, au rămas în tot cursul veacurilor coada popoarelor apusene».

În vreme ce vecinii încep a-și da seama astfel de greșelile mari săvârșite în cursul veacurilor, ca alioși la biserica Romei, — la noi, la românii ardeleni, se găsesc și astăzi câțiva rădăciți, pentru cari experiența tristă a trecutului n'a produs încă ideea, că orientarea noastră firească duce spre biserica răsăritului, și nu a apusului.

Dela sate

— Să se facă dreptate! —

Parohia Poiana Mărului, — din protopopiatul Bran, județul Făgăraș, comună care numără 750 familii, cu 2800 suflete, toți de confesiune ortodoxă română, — posedă o bisericuță la suprafață de 84 m. □, cu totul prea mică, față de numărul mare al locuitorilor noștri.

Poporul e bun, credncios și evlavios, cercetează bucuros sfânta biserică, — dar de multe ori ajunge în imposibilitate de a «parunde în biserică, din lipsa de spațiu. Cu deosebire în sărbători mari, nici a opta parte nu încapă în biserică, ceilalți sânt siliiți să rămână afară; ceace în multe cazuri poate aduce amărăciune și chiar înstrăinare de biserică.

Biserica aceasta a fost zidită la porunca principelui Brancoveanu cu cheltueala lui, dar prestația de muncă au dat-o poporenii noștri.

Fericitul principe a avut și moșii pe hotarul comunei noastre, pământ cultivabil și pădure de 340 jug. precum și intravilan în centrul comunei, o casă cu 4 încăperi, construită din material foarte solid, și alte superedificate, precum și o grădină, cuprinzând toate un areal de 1 jug. 749 m. □.

Acest lăcaș a servit odinioară — amintitului principe și familiei — ca lăcaș de refugiu în timp de invazii.

Astăzi aceste bunuri sânt proprietatea bisericii naționale grecești din Brașov, și localul acesta, casa principelui de odinioară, epitropia bisericii grecești a răndat-o totdeauna drept cârmă la unii și la alții cari s'ansucedeau în timpuri. Tot asemenea și pământurile și regaliile obligând principele prin testament epitropia să susție biserica din Poiana-Mărului în stare bună, provăzându-o cu cele necesare, lumină, tamale, unt de lemn, vestimente preoțești ș. a. și li s'a dat și preoților din parohie câte 100 fiorini val. austr. anual obligându-i a pomeni la sf. liturgie și deruri familia fericitului principe. Acestea s'au și urmat întocmai, până pela anul 1905, de atunci nu s'a mai dat nimic, zicând că «nu supoartă bugetul».

Sporind poporul nostru din an în an și devenind biserica necorespunzătoare ca încăpere, am intervenit în mai multe rânduri, — cu 30—40 de ani mai înainte, la sus numita Epi-

tropie de a ne zidi o nouă biserică, sau de a ne avansa o sumă potrivită pentru scopul sus arătat. Ni s'a refuzat totdeauna.

A venit apoi războiul și cu el reforma agrară. La timpul său am cerut exproprierea intravilanului bisericii grecești de pe teritoriul nostru în întindere de 1 jug. 749 m. □ ca locul cel mai potrivit pentru biserică.

Comisiunea de ocol Zărnești pentru reforma agrară, în ședința sa din 30 Iulie 1922, a adus hotărârea să se exproprieze pentru scopul amintit, căci grecii n'au folosit nici odată acele proprietăți, ci totdeauna le-au arădat.

Și comisiunea județeană Făgăraș pentru reforma agrară dela 31 August 1922 a hotărât să se exproprieze numai în parte intravilanul bisericii grecești în mărime de 1 jug. 270 m. □ pentru zidirea de biserică pe seama locuitorilor din Poiana Mărului.

În urma acestui deciz eram mângâiați că totuși ne va reuși să ajungem la dorința ferbită de a ne fi câștigat un loc pentru zidirea slăntului altar.

Amară ni-a fost decepțiunea, când am fost înconștințați prin rezoluțiunea comitetului agrar din Cluj cu Nr. 9450/1923 din 9 Aug. care zice: «La cererea Dvoastră înregistrată sub Nr. 15642/923 avem onoare a vă face cunoscut următoarele: Intravilanul de 1 jug. 290m. □ din Poiana-Mărului, fiind cultivat cu pomi fructiferi, comisia județeană cu hotărârea Nr. 94/923 l-a de sub exproprie și lăsat bisericii grecești din Brașov».

Las la apăsarea onoratului public să judece nepărtinitor ce fel de dreptate se practică la noi, când unul și același lucru aduce două sentințe contradictorii în aceeași cauză.

În urma acestora am intervenit în nenumărate rânduri la comitetul agrar București și am cerut să ni se facă dreptate, să ni se dea un loc de închinăciune, căci sântem creștini, — dar toate în zadar. În fine am intervenit la dl. prefect al Făgărașului, și am înaintat o adresă subscrisă de toți locuitorii comunei cu recomandare la cei în drept, crezând că prin autoritatea sa, ca reprezentantului guvernului, și care cunoaște referințele locale, ne va putea mijloci acest drept ce ni-l dă Dumnezeu și legea reformei agrare § 40, — dar în zadar: prin comunicatul cu Nr. 149/925 din 16 Ianuar ne împărtașește că ministerul agriculturii și domeniilor cu ord. Nr. 34,000 din 15 Decembrie 1924 nu aprobă exproprierea intravilanului bisericii grecești.

Această hotărâre ne-a surprins dureros, jignindu-ne în cele mai sfinte sentimente ce le avem ca creștini; cu atât mai mult ne doare, căci amarul acesta provine dela patronii noștri.

Oare fundațiunea principelui nu are menirea: ajutorarea oamenilor nevoiași, întărindu-i în credința strămoșască? Și el, ca adevărat creștin și ca martir care și-a jertfit viața lui și a familiei nevrând a se lepăda de legea strămoșască, dacă s'ar scula din mormânt și ar vedea pe moștenitorii testamentului său că împedecă ridicarea unui altar pentru 2800 de creștini și susțin mai bine o *cărciumă*, — oare ce ar grăi?

Noi avem drepturi istorice asupra acelor averi, care au fost ale noastre. Astăzi nu mai există Compania grecească propriu zisă. Și statul român prin urmare trebuie să ne restituie în toate drepturile noastre...

Poenaru.

INFORMAȚIUNI

Un dar al M. S. Regelui. Ad-ministrația Casei Școalelor și a culturii poporului a fost autorizată a primi donația făcută de M. S. Regele Ferdinand I, constând din două terenuri, în comuna Predeal, județul Prahova, unul în suprafață de 50.000 m. p., situat pe moșia Sa Râșnoava, pentru înființarea unei școli normale, celalalt în suprafață de 7.977 m. p., loc viran cu pădure tânără, pentru înființarea unei grădini de copii.

Ședințe. În vederea ședințelor Congresului național bisericesc, din 2 Martie a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a convocat în ședință pe ziua de 28

Februar a. c. delegațiunea congresuală pentru unificarea organizațiunii bisericești, iar Prea Veneratul Consistor mitropolitan, pe ziua de Duminecă în 1 Martie a. c. după terminarea sfintei liturghii.

Biserică în Salonta. Orașelul Salonta, deși locuit mai ales de minoritari, se află într'un ținut, care este curat românesc: satele noastre îl impresionează, ear în zile de țarg li dau nota cea mai românească. În acest oraș s'a pus la cale, prin strănuțele părintelui protopop Dr. Nicolae Roxin și ale unui grup de buni ortodocși, o acțiune pentru sporirea fondului menit clădirii unei sfinte biserici. La o întrunire socială, ținută în Februar a. c. s'a adunat, în scopul ridicării bisericii, suma de 13 mii de lei, în același scop se prepară acum un concert.

Compensațiuni. În Mai 1924 Congresul (Parlamentul) Statelor Unite americane a votat legea cunoscută sub numele de «The World War Adjusted Compensation Acts», prin care se acordă celor ce s'au luptat în armata americană în timpul războiului european o compensațiune de \$ 1 pe zi pentru timpul în care au fost pe zi, pentru teritoriul Statelor-Unite și S. 1.25 pe zi, pentru timpul servit pe Ocean, după 5 April 1917 și înainte de 1 Iulie 1919. Fiecare veteran, îndreptățit la compensațiunea aceasta, va trebui să completeze un formular tip. Sânt și români cari au făcut războiul în armata americană. Cei cari cunosc limba engleză, ar putea să îndeplinească singuri formalitățile cerute; cei cari nu știu englezește și nu pot înțelege îndrumările date, se vor adresa în scris sau personal dlui atașat militar al Statelor Unite de pe lângă Legațiunea Americană din București.

Dăruiri. Primim: Credincioșii bisericii din parohia Voivodeni-mici, jud. Făgăraș, pătrunși de dragoste creștinească, la apelurile și munca întreprinsă de bunul nostru preot, Ilie Secheli, în scris și cu cuvântul, prin predici pentru mântuirea sufletului, au aflat de bine ca din prisosul lor să cinstescă sfintei biserici următoarele: Frații Nanes un clopot (Fabrica Timișoara) în preț de 33.000 Lei, Radu Aldeș un clopot (Fabrica București) în preț de 24.000, Maria Ramba un rând de vestimente 13.000, Frații Căbuz un potir de argint, 8000; Ion G. Tălbă, Văd. Petru Todor, Anna N. Tamas, Viroana Nanes, Vasile Aldeș, Victor Mogoș, Petru S. Ramba, Neculae Costea, Ion I. Căbuz, Miron Todor, Ion G. Roșiu, Ion B. Ramba, o credincioasă, Dămian Ramba, Irimie Stelea, câte 100 Lei; Petru Todor 200, Maria Aldeș 10 Lei, Ion Aldeș, Ion A. Ramba, Ion Nițu, Andrei Căbuz, câte 50 Lei; George B. Ramba și Ioan Cornea împreună 1500; Dămian A. Ramba, Toader Precup, Ion Sp. Ramba la oală 180. Mai mulți credincioși cu ocaziunea unei predici 530; Andrei Bica 500; Ministerul Cultelor (regim. Averscu) 1000; Ministerul Cultelor (regim. Brătianu) 6000. Cu ocaziunea cununiei a lui Ioan Aldeș 1052; Ion Aldeș Firicar 180, Frații Nanes, George Tr. Ramba, Petru Teșes, George Todor, George Rimbeț, Ion Stelea, Neculae Șotcan la oală 10.000; Văduva N. Ramba 6000; George Rimbeț, Octavian Ramba, Ion Tălbă, George Gura, George Valeș, Jacob Tudor, Neculae Drugociu, Vasile Bica, George Șotcan, Neculae Rimbeț, Galation Bica, Ion Căbuz, Petru Teșes, Ilarie Fătu, total 6000. A mai donat Elisafeta Stelea 8600. Total 121.452 lei.

Toate acestea s'au colectat din 1921 până astăzi, de când ne dă bunul Dumnezeu pe sus numitul preot. Aceste fapte ne încredințează că simțământul de pietate și alipire către sfânta noastră biserică este la nivelul cel mai viu între credincioșii din comuna noastră. Ne simțim îndemnați, ca epitropi, să mulțumim donatorilor și Părintelui Secheli, rugând pe Dumnezeu să reverse asupra lor, darurile Sale bogate și să le lungască frul vieții la mulți ani. Voivodeni mici, 15 Februar 1925. Epitropii: Ion D. Nanes și Ion S. Aldeș.

Domnii cari au primit spre des-facere exemplare din

Calendarul Bunului Creștin

sânt invitați a trimite, fără întârziere, prețul lor la:

Librăria Arhiepiscopalească, Sibiu

ȘTIRI LOCALE

Concert. Reuniunea română de muzică «G. Dima» din loc va da un concert și va juca opera *Crai nou* de C. Porumbescu, Vineri și Sâmbătă, în 27 și 28 Februar a. c. Amănunte în afișe.

Convenire și concert. Reuniunea femeilor ortodoxe române din Sibiu, suburb. Iosefin, pentru înfrumusețarea bisericii aranjează o serată socială, împreună cu concert și joc, sub patronajul dlui prefect Anastasiu Boiu și cu binevoitorul concurs al corului școlii normale A. Șaguna, sub conducerea dlui prof. T. Popovici, Joi, 26 Februar 1925, în sala mare dela Urania. Începutul la ora 8 seara. Bilete de intrare se află la Librăria arhiepiscopalească și seara la cassa. Contribuiri se primesc cu mulțămire și se chitează în ziare.

Revaccinare. Părinții sau tutorii acelor copii cari au fost obligați la vaccinare în anii 1922, 1923, 1924, însă nu au fost vaccinați sau au fost vaccinați fără succes, se invită a se prezenta **fără copii** până la 15 Martie 1925, la acest oficiu Strada Mitropoliei Nr. 4 etajul I, usa Nr. 23 (Oficiul Sediei Orfanale) între orele 10—12 a. m. și să anunțe copiii pentru vaccinare. Neglijarea acestor anunțuri se va pedepsi strict. **Consiliul orfănesc.**

Teatrul. Miercuri și Joi, în 25 și 26 Februar, vom avea nou prilej să asistăm la reprezentațiile măiestrului *Ion Manolescu*. Se vor juca: tragedia *Hamlet*, — în rolul titular cu Manolescu, a cărui interpretare a stărnit pretutindeni mare admirație, — și comedia *Clopoțelul de alarmă*, jucată cu deosebit succes la teatrul «Regina Maria» din București. Bilete pentru aceste reprezentații se vând la Librăria Foaia Poporului în strada Mitropoliei.

CARTI ȘI REVISTE

Revista Teologică, nr. 2 din a. c. are cuprinsul următor: Preot Pompei Morușca: † Episcopul Ioan I. Papp (1848—1925). Pr. Dr. Gr. Cristescu: Pentru înălțarea câtor chemări și vrednicii omenești s'a întrupat Mântuitorul... N. Tolu: Biblia și Democrația. Preot Dr. Gr. Cristescu: Cui, Cum și Ce trebuie să predice preotul ortodox. Pr. Ioan N. Ionescu: În temniță (trad.) Preot. Morușca: Viața bisericească. Probleme actuale: Înfățișarea între clerici de rang egal. Preotul Morușca: Schițe de predică; Biserica satului. Casa Românului — o biserică. Mântuirea păcătoșilor. Marea judecată. Dr. Cr. și P. T. M.: Mișcarea literară: Biserica Română «Infrățirea». Dr. Gr. Cr. și P. T. M.: Cronică bisericească culturală: Sinodul ecumenic dela Ierusalim. O intervenție necesară în legătură cu expulzarea Patriarhului din Constantinopol. Funeăriile Episcopului Ioan al Aradului. O inițiativă remarcabilă. * Note și informații. — Redacția și administrația: Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 32.

La numărul de față este alăturat un supliment, sub numirea *Ortodoxia militanță*, cu năzuința firească să concentreze tot mai mult energiile, atât ale clerului român ortodox, cât și ale bunilor credincioși mirenii ai bisericii noastre împotriva neajunsurilor din țara largită. Această năzuință, dacă va fi înțeleasă, nu poate să rămână zadarnică.

Din «Calăuza agricolă», întocmită de dl. prof. D. Comșa a ieșit de sub tipar și e pus în vânzare **Tomul II: Pomărițul și Vierțul**, pe 160 pagini 8° mare cu 66 ilustrații în text. **Prețul** unui exemplar broșurat 50 Lei și 5 Lei taxa poștală pe lângă trimiterea înainte a prețului, iar cu ramburs 10 Lei. — **Tomul I: Economia câmpului**, apărut de mai înainte, cuprinde 316 pagini, 8° mare. **Prețul** unui exemplar 90 Lei și taxa poștală de 5 Lei, iar cu ramburs 10 Lei. — Librarilor și revanzătorilor se acordă 25% rabat. Sub tipar se află **Tomul III: Pomărițul și Florărițul**. Comandele, adresate direct autorului, se execută prompt.

Pocălții. A apărut: Cine sânt pocălții? Apostolii mincinoși în Biblie și în istorie. Broșura aceea formează Nr. 1 din seria «Pocălții» editată de Dr. Nr. Nicolae Brânzeu, canonic în Lugoj. **Prețul** unei broșuri 8 Lei, plus speșele poștale.

Cronica Romanului. A apărut Nr. 2 din 1925 cu articole de: P. S. Episcopul Lucian, Ioan Dănciă, A. C. Cosma, Gr. Popescu ș. a.

Dela Asociațiunea. Au apărut: a) în «Bibl. Astra» Nr. 9: Dr. Ovidiu Ghibu: «Cum s'a făcut unirea Basarabiei», 5 lei; b) în «Bibl. populară a Asociațiunii», Nr. 122—23: Ileana, feerie populară, în versuri, (3 tablouri), (10 lei); Nr. 124 Horia Petra-Petreac: «O bucată de pâine din Banat» și alte schițe (5 lei).

Înfrățirea, revista Asociației preoților din județul Vlasca, în Nr. 2 din a. c. publică articole de Pr. C. Cercei, C. N. Coman, I. Cocoru, despre: Sentimentul de umanitate, Cine sânt adventiștii, Creștinii noștri și noul calendar ș. a.

În Biblioteca «Solidarității», a apărut Nr. 5—6: Biserica Română și noua ei organizare, de Ioan Gh. Savin, inspector general în ministerul cultelor și artelor. Prețuri 20 Lei.

Analele Asociației clerului «Andrei Șaguna»: I. Actele primului congres al preoților din Mitropolia Românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, ținut în Sibiu, în zilele de 6/19—8/21 Martie 1919. Publicate de Biroul Asociației clerului, Sibiu 1919, pp. 140. Prețuri 12 Lei 10 pentru membri, pentru alții 12.

II. Actele congresului al doilea, biblic, al Asociației clerului «Andrei Șaguna», ținut în Sibiu în zilele de 31 Martie (13 April) — 1/14 April 1921, publicate de Biroul Asociației clerului, Sibiu 1922 pp. 104. Prețuri: pentru membri 16 Lei, pentru alții 20.

III. Actele congresului al treilea, catehetic, ținut în 2/15—3/16 Noembrie 1922, publicate de Biroul Asociației clerului, Sibiu 1922, pp. 88. Prețuri pentru membri 16 Lei, pentru alții 20.

IV. Actele congresului al patrulea, misionar, ținut la Arad în 10/25—11/26 Octombrie 1924, publicate de Biroul Asociației clerului, Sibiu 1924 pag. 96. Prețuri pentru membri 16 Lei — pentru alții 25.

Aceste publicații cuprind rapoartele, debaterile și desideratele exprimate de cele patru congrese, precum și raportul asupra activității Asociației, și fac mărturie de măzuințele și preocupările preoților ardeleni între noile împrejurări de viață.

În Biblioteca Institutului Biblic al bisericii ortodoxe române au apărut până acum următoarele: Nr. 1: *Lăzăr Diaconu*, o întâmplare adevărată, de preotul Dr. Sebastian Stanca. Nr. 2: *Patimile Mântuitorului*, de Pr. Gr. Criveanu. Nr. 3: *Impotriva beției*, de Dr. Miron Cristea, patriarh. Nr. 4: *Două întâmplări minunate*, de Preotul Gr. Pișculescu (Gala Galaction). Nr. 5: *Durerea Vinerii celei mari și soarele sfintelor Paști* de arhimandritul I. Scriban.

De vânzare la toate librăriile.

Nr. 12076.

(12) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei Măgarel, protopresbiteratul Agnietei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt:

Cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat, precum și 32 jug. asinane parohială.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile concursuale, înscrise conform normelor în vigoare, Consistorului arhidiecezan de Alba Iulia și Sibiu, având totodată ca în termenul susindicat în vre-o Duminică sau sărbătoare să se prezinte în sf. biserică din numita parohie spre a celebra sfânta slujbă eventual a cânta și predica.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, și nuia la 30 Decembrie 1924.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 160/1925

(18) 2—2

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, că târgul de cai, vite, oi și porci în comuna *Poplaca*, se va ține în zilele de 10 și 11 Martie 1925.

Poplaca, la 16 Februar 1925.

Primăria comunală

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 4/925

(11) 3—3

Concurs

În baza ord. consist. dela 30 Decembrie 1925 Nr. 11739 se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh din parohiile de mai jos, toate de clasa III-a:

1. Almașul mare Brădet. 2. Almașul mare. 3. Bulbuc cu filia Curpini. 4. Ceru-Bacălni. 5. Cib. 6. Folt (8 jug. asinane). 7. Homorod Suseni. 8. Mermzeu Valeni, cu filia Mermzeu Deal. 9. Nădăștia. 10. Porcurea și II. Stăuini.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt cele fașionate în coala B. pentru întregirea salariilor dela stat.

Reflecții își vor înainta rugărilor înscrise conform normelor în vigoare în termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, subsemnatului oficiu protopopesc, în care timp se pot prezenta pe lângă prealabilă incunoștințare a protopopului spre a se face cunoștință poporului.

Geoagiu, la 15 Ianuar 1925.

Oficiul protopopesc ortodox român.

V. Goron,
protopop.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană

PRIBEGII

comedie în 2 acte, localizare după NESTROY
de Dr. Sebastian Stanca

Prețuri 10 Lei. — Plus porto poștal 5 Lei.

Vlăduțul mamei

comedie într'un act de LUPEANU

Prețuri 8 Lei. Plus porto poștal 5 Lei.

„FRĂȚIA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Sighișoara

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIA» se invită la

Adunarea generală extraordinară

care se va ține *Miercuri în 25 Martie 1925* la 10 ore a. m. în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Constatarea numărului acțiunilor optate din noua emisiune, și a sumei intrate din capital.
4. Schimbarea unor §-ti din Statute.
5. Completarea consiliului de administrație și a comitetului de supraveghere, prin alegere de membri noi.
6. Încheierea.

Agnita, la 11 Februarie 1925.

(19) 1—1

Direcțiunea.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuit pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1925

Cuprinde bogată materie, cu multe chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul: Trupul este ca earba... Pomenirea lui Avram Iancu (cu numeroase ilustrații). Calendarul îndreptat. Să-i cunoaștem! (pocăitii). Întoarcere la biserică străbună. Icoane din biblie (Corabia lui Noe, Potopul, Turnul Vavilon). Rugă (versuri). Darul crucii (povestire). Moartea Voevodului (versuri). Graba strică treaba. Lăsați-vă de beutură! Zece porunci pentru mame. Copii cu cornițe. În atențiunea cititorilor. Friurite: 1. Rostul pământului. 2. Ouă roșii. 3. Răspuns. — Glume. — Târgurile. Anunțuri diferite.

Calendarul Bunului Creștin are următoarele chipuri: Avram Iancu. Casa lui A. Iancu în Vidra de sus. Nepoții lui Avram Iancu. M. Sa Regele și I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae stând de vorbă cu poporul. M. Sa Regina și A. S. R. Principele Carol părăsind biblioteca din Vidra. M. S. Regina intrând în casa lui Avram Iancu. M. Sa Regina în Vidra de sus. M. Sa Regina în Câmpeni. Terasă în fața casei Iancului. Princ. Carol spre Gâlna. Însințea locuinței regale din Câmpeni. Tărâni așteaptă pe MM. LL. Preș. Asociațiunii V. Goldiș la Vidra. — Icoane din Biblie: — Biserici călătoare. Din mormântul lui Tutankamon. Târguri care se beau. Bumbacul la noi. Un rege al grășilor.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, meslul vremii; însemnarea târgurilor, întocmite după luni, ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu Șematismul bisericii ortodoxe române din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiul protopresbiteral, parohiale, catihetici și învățători, — și altă ediție *fără Șematism*.

Prețul: Ediția cu Șematism 32 Lei, — fără Șematism 12 Lei.

Plus porto poștal Lei 5, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat